

FyBA - Semester - II
Urdu (Compulsory)

16/04/2018

Q.P. Code: 31488

[Timing: 3 Hours]

Marks: 100

- ہدایات: (۱) تمام سوالات لازمی ہیں۔
(۲) ہر جواب سے پہلے متعلقہ سوال ضرور نقل کریں۔

10 سوال نمبر ۱: (الف) مندرجہ ذیل میں سے کسی ایک پروگرام کی روداد قلم بند کیجیے۔
۱۔ سالانہ جلسہ تقسیم انعامات
۲۔ الوداعی تقریب

10 (ب) درج ذیل سے کسی پانچ محاوروں کے معنی لکھ کر جملوں میں استعمال کیجیے۔
۱۔ ڈنکا بجانا
۲۔ ڈینگ مارنا
۳۔ زہرا گلنا
۴۔ لال پیلا ہونا
۵۔ آگ برستا
۶۔ عذاب مول لینا
۷۔ ہاتھ ملنا
۸۔ ہاتھ ملنا

10 سوال نمبر ۲: (الف) کسی ایک مصنف کے فن اور شخصیت پر روشنی ڈالیے۔
۱۔ قرۃ العین حیدر
۲۔ سید احتشام حسین

10 (ب) کسی ایک غزل گو شاعر کے فن و شخصیت پر روشنی ڈالیے۔
۱۔ فراق گورکھپوری
۲۔ معین احسن جذبی

Q.P. Code: 31488

10

سوال نمبر ۳: (الف): درج ذیل سوالوں کے تفصیلی جواب لکھیے۔ (کوئی ایک)

- ۱۔ ”پورا آدمی ادھورا خاکہ“ میں یوسف ناظم نے کس شخصیت کو موضوع بنایا ہے اور کیسے؟ تفصیل سے لکھیے۔
- ۲۔ ”منزل ہے کہاں تیری“ کا خلاصہ تحریر کیجیے۔

10

(ب): سیاق و سباق کے حوالے سے کسی دو عبارت کی وضاحت کیجیے۔

- ۱۔ ”اس کے پیچھے ایک اور شخص دیکھا کہ بے تماشاً بھاگا چلا آتا تھا۔ اُس نے ایک غوطہ خوری کی کل ایجاد کی تھی اس کے دریائے منافع میں غوطہ مارا چاہتا تھا۔ یعنی اگر کچھ اور نہ ہو تو ایجاد کا انعام ہی ہاتھ آجائے۔“

- ۲۔ ”شراب پی کر ڈنڈ چمانا، دنگا کرنا منع ہے۔ حالات سے تو یہی ظاہر ہوتا ہے کہ ناظرین نے اس کا مطلب یہ سمجھا ہے کہ بغیر شراب سے۔ دنگا فساد کرنے پر کوئی پابندی نہیں۔“

- ۳۔ ”بیمینی میں لطیفوں کی سب سے اونچی دوکان راجندر سنگھ بیدی کی تھی، ان کے یہاں سیکنڈ ہینڈ مال نہیں ملتا تھا۔ صرف منتخب چیزیں ہوتیں جن میں سردار جیوں کے لطیفے زیادہ ہوتے، بیدی صاحب ان لطیفوں کو ہر جگہ تقسیم کرتے تھے گویا ان کی ترویج و اشاعت کرنا انھیں کی ذمہ داری تھی۔“

10

سوال نمبر ۴: (الف): درج ذیل سے کسی ایک نظم کا تجزیہ کیجیے۔

- ۱۔ عمر گریزاں کے نام
- ۲۔ حویلی

10

(ب): مندرجہ ذیل سے کسی دو بند کی تشریح کیجیے۔

۱۔ یہ مظلوم مخلوق گر سر اٹھائے
یہ چاہیں تو دنیا کو اپنا بنا لیں
کوئی ان کو احساسِ ذلت و لادے

۲۔ وہ ستارے جن کی خاطر کئی بے قرار صدیاں
کبھی رفتوں پہ لکیں کبھی دستوں سے اُبھیں
میری تیرہ بخت دنیا میں ستارہ وار جاگیں
کبھی سو گوار سوئیں، کبھی نغمہ بار جاگیں

۳۔ جھکایا سر نہ اپنا شہرت و انعام کی خاطر
زمانے کی جبین پر عکس چھوڑے ہیں نگاہوں کے
جیسے بھی کام کی خاطر مرے بھی کام کی خاطر
رہیں گے نقش ان کے مہمٹ جائیں گے شاہوں کے

15

سوال نمبر ۵: (الف): درج ذیل میں سے کسی پانچ اشعار کی تشریح کیجیے۔

۱۔ ایک خلش ہوتی ہے محسوسِ رگ جاں کے قریب
آن پہنچے ہیں مگر منزلِ جاناں کے قریب

۲۔ یارب یہ مقامِ عشق ہے کیا؟ گودیدہ و دل نا کام نہیں
تسکین ہے اور تسکین نہیں آرام ہے اور آرام نہیں

۳۔ سب جس کو اسیری کہتے ہیں وہ تو ہے اسیری ہی لیکن
وہ کون سی آزادی ہے یہاں جو آپ خود اپنا دام نہیں

۳۔ سر میں سودا بھی نہیں دل میں تنہا بھی نہیں
لیکن اُس ترکِ محبت کا بھروسہ بھی نہیں

۵۔ بچاکے لئے ہم اے یار پھر بھی نقدِ وفا
اگرچہ لیتے ہوئے رہزموں کے ہاتھ چلے

۶۔ میں تیرے درد کی طغیانوں میں ڈوب گیا
پکارتے رہے تارے ابھر ابھر کے مجھے

۷۔ وہ ساغرِ نشاط ہو یا جامِ زہرِ غم
ساتی نے جب دیا ہو تو انکار کیا کریں

05

(ب): مندرجہ ذیل سے کسی ایک رباعی کی تشریح کیجیے۔

۱۔ کیا تم سے بتائیں عمرِ فانی کیا تھی
یہ گل کی مہک تھی وہ ہوا کا جھونکا
بچپن کیا چیز تھا جوانی کیا تھی
اک موجِ فنا تھی زندگی کیا تھی

۲۔ قطرے کو گہر کی آبرو دیتا ہے
بے کار تشخص ہے تصنعِ بے سود
قدسِ رو کو، گل کو رنگ دے دیتا ہے
عزت وہی عزت ہے جو ٹو دیتا ہے

☆☆☆

FyBA - Semester II
Urdu Paper I
17/04/2018

Q.P. Code: 31495

[Timing: 3 Hours]

Marks: 100

- ہدایات: (۱) ہر جواب سے پہلے متعلقہ سوال ضرور نقل کیجیے۔
(۲) تمام سوالات کے نمبر مساوی ہیں۔

سوال نمبر ۱: افسانے کے عناصر ترکیبی سے بحث کیجیے۔

20

یا

اُردو افسانے میں عہد بہ عہد ہونے والی تبدیلیوں کا تفصیلی جائزہ لیجیے۔

20

سوال نمبر ۲: ششی پریم چند کی افسانہ نگاری کا تنقیدی محاکمہ کیجیے۔

یا

ششی پریم چند کے حالات زندگی تحریر کیجیے۔

20

سوال نمبر ۳: راجندر سنگھ بیدی کے سوانحی کوائف قلم بند کیجیے۔

یا

”زندگی کی چھوٹی چھوٹی باتوں کو بیدی اپنے افسانوں کا موضوع بناتے ہیں اور پھر ان کے گرد نہایت فن کارانہ انداز سے کہانی کا تانا بانا بنتے ہیں۔“
اس بیان کی روشنی میں راجندر سنگھ بیدی کی افسانہ نگاری پر اظہار خیال کیجیے۔

10

سوال نمبر ۴: (الف) کسی ایک افسانے کا تجزیہ کیجیے۔

۱۔ بد نصیب ماں ۲۔ گلی ڈنڈا

1

Turn Over

Q.P. Code: 31495

10

(ب): سیاق و سباق کے حوالے سے ذیل کی کسی دو عبارت کی وضاحت کیجیے۔

۱۔ ”ہستی کی موت کیا کم باعثِ فخر ہے؟ میں آنسو بہا کر اس فخر کو کیوں برباد کروں؟ وہ جانتی ہے کہ ساری دنیا اُس کی مذمت کرے اس کی ماں اس کی تعریف ہی کرے گی۔“

۲۔ ”میں سمجھتا تھا انصاف میری طرف ہے۔ آخر میں نے کسی غرض کے لیے ہی اسے امرود دکھلایا ہو گا کون کسی کے ساتھ بے غرضانہ سلوک کرتا ہے۔ بھیک تک تو غرض کے لیے ہی دیتے ہیں جب گیا نے میرا امرود دکھلایا تو پھر اسے مجھ سے دانو لینے کا کیا حق حاصل ہے۔“

۳۔ ”اس دہقان عورت نے مجھے وہ تعلیم دی جو فلسفہ اور مابعد الطبیعیات کے دفتروں سے بھی حاصل نہ ہوئی تھی۔“

10

سوال نمبر ۵: (الف): کسی ایک افسانے کا تجزیہ کیجیے۔

۱۔ کوارنٹین ۲۔ ٹلا دان

10

سوال نمبر ۵: (ب): ذیل سے کسی دو عبارت کی سیاق و سباق کے حوالے سے وضاحت کیجیے۔

۱۔ ”تم ہو؟۔۔۔۔۔ بھاگو بھائی!“ میں نے بہ مشکل تمام کہا۔۔۔۔۔ ”دنیا تمہیں نہیں جانتی، بھاگو تو نہ جانے۔۔۔۔۔ میں تو جانتا ہوں۔ تمہارا یسوع تو جانتا ہے۔۔۔۔۔ پادری لا، آپے کے بے مثل چلیے۔۔۔۔۔ تجھ پر خدا کی رحمت ہو۔۔۔۔۔!“

۲۔ ”میں سچا رام راج اُسے سمجھتا ہوں جس میں انسان اپنے آپ پر بھی ظلم نہیں کر سکتا اپنے آپ سے بے انصافی کرنا اُتنا بڑا پاپ ہے جتنا کسی دوسرے سے بے انصافی کرنا۔“

Q.P. Code: 31495

۳۔ ”پاپونے اپنے آپ کو ٹلٹھا ہوا دیکھا تو دل میں ایک خاص قسم کا روحانی سکون محسوس کیا۔
چار دن کے بعد آج اُس نے پہلی مرتبہ کچھ کہنے کے لیے زبان کھولی اور اتنا کہا۔۔۔
”اماں۔۔۔ کچھ گندم اور ماش کی دال دے دو سکھی کی ماں کو۔۔۔ کب سے بیٹھی ہے
پجاری؟“

☆☆☆

FYBA - Semester - II
Hindi (Compulsory)

Q. P. Code: 33722

16/04/2018

समय : 3 घंटे

पूर्णांक : 100

सूचना : 1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

2) उत्तर पुस्तिका पर प्रश्न क्रमांक / उपप्रश्न क्रमांक अवश्य डालें।

प्रश्न - 1) निम्नलिखित अवतरणों की सन्दर्भ सहित व्याख्या कीजिए :-

(20)

(क)

“क्योंकि मैं ही
सिर्फ मैं ही जानता हूँ
मेरी पीठ पर
मेरे समय के पंजों के
कितने निशान हैं
कि कितने अभिन्न हैं
मेरे समय के पंजे
मेरे नाखूनों की चमक से”

अथवा

“दो बात कही दो बात सुनी, कुछ हँसे और फिर कुछ रोये।
छक कर सुख दुःख के घूटों को, हम एक भाव से पिए चलें।।
हम भिखमंगों की दुनिया में, स्वछंद लुटाकर प्यार चले।
हम एक निशानी उर पर, लेकर असफलता का भार चले।।”

(ख) “देवर तो मेरा अगले जन्म में भी रहेगा। उसी ने मुझसे रुखाई दिखायी नहीं तो क्या ये पाँव कटे बिना उस देहली से बाहर निकल सकते थे? उसने मुझसे मन फेरा, मैंने उससे। ऐसा बदला लिया उससे।”

अथवा

“देखिए मैं पाकिस्तान में कोई धधा नहीं करूँगा। एक तो आबिदा वहाँ जाएगी नहीं, दूसरे अब तो बुश्रा का भी सोचना पड़ता है, और तीसरा यह कि अपना तो सारा मुल्क ही करप्ट का मारा हुआ है। इतनी रिश्तत देनी पड़ती है कि दिल करता है सामने वाले को चार जूते लगा दूँ। ऊपर से नीचे तक सब करप्ट। अगर हम दोनों को मिल कर कोई काम शुरू करना है तो यहीं इंग्लैंड में रह कर करना होगा।”

प्रश्न - २) निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखिए :-

(३०)

(च) 'बसंती हवा' कविता में वर्णित प्रकृति - चित्रण का अपने शब्दों में विस्तार से वर्णन कीजिये।

अथवा

'चल पड़े जिधर दो डग मग में' कविता के माध्यम से महात्मा गाँधी जी के व्यक्तित्व का समाज पर पड़ने वाले प्रभावों पर प्रकाश डालिए।

(छ) 'वापसी' कहानी के माध्यम से मध्यमवर्गीय परिवार की विवशताओं पर प्रकाश डालिए।

अथवा

'सिक्का बदल गया' कहानी की कथावस्तु को अपने शब्दों में लिखिए।

प्रश्न - ३) निम्नलिखित विषयों पर टिप्पणियाँ लिखिए :-

(१०)

(ट) 'बात बोलेगी' कविता का संदेश।

अथवा

'किस्सा जनतंत्र' कविता की मूल संवेदना।

(ठ) टाली और वैन वाले गणपति की शुरूवाती बातचीत।

अथवा

'दलित ब्राह्मण' कहानी के कुरील साहब।

प्रश्न - ४) निम्नलिखित प्रश्नों के एक वाक्य में उत्तर लिखिए :-

(१०)

- १) शमशेरबहादुर सिंह के अनुसार बात क्या खोलेगी?
- २) केदारनाथ सिंह की आत्मा की खुशी किसका दर्द है?
- ३) 'चल पड़े जिधर दो डग मग में' कविता किसे आधार बना कर लिखी गयी है?
- ४) शिवमंगल सिंह सुमन के अनुसार किसका पानी मर गया है?
- ५) 'विद्रोहिणी' कविता की रचनाकार का नाम लिखिए।
- ६) गजाधर बाबू कहाँ नौकरी करते थे?
- ७) सोमा बुआ के पास मृतपुत्र की एकमात्र निशानी क्या थी?
- ८) मेडिकल कॉलेज के किस छात्र ने आत्महत्या कर ली थी?
- ९) खलील जैदी और नजम जमाल कहाँ रहते हैं?
- १०) 'दलित ब्राह्मण' कहानी के लेखक का नाम लिखिए।

प्रश्न - ५) निम्नलिखित विषयों में से किसी एक विषय पर निबंध लेखन कीजिए :- (१०)

- १) कर्ज में डूबे एक किसान की आत्मकथा।
- २) महानगरों में जल कटौती एक समस्या।
- ३) इंटरनेट के फायदे और नुकसान।
- ४) महँगाई की मार और सामान्य जनता।

प्रश्न - ६) (अ) सूचना के अनुसार निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखिए :- (१०)

१) निम्नलिखित शब्दों के लिंग परिवर्तन कीजिए :- (०२)

१) बूढ़ा २) मोरनी

२) निम्नलिखित शब्दों के वचन परिवर्तन कीजिए :- (०२)

१) रुपया २) दुकानें

३) निम्नलिखित शब्दों के पर्यायवाची शब्द लिखिए :- (०२)

१) निशा २) सुगंध

४) निम्नलिखित शब्दों के विलोमार्थी शब्द लिखिए :- (०२)

१) सुबह २) अच्छा

५) निम्नलिखित मुहावरों के अर्थ लिखकर वाक्य में प्रयोग कीजिये :- (०२)

१) मुँह मोड़ लेना।

२) दाल में काला होना।

(आ) निम्नलिखित अवतरण का संक्षेपण अथवा वाक्य का पल्लवन कीजिये :- (१०)

१) लोक संस्कृति में स्त्री की भूमिका भिन्न - भिन्न रूपों में चित्रित होती देखी जाती है। अधिकांशतः यह छवि श्रम करती महिलाओं की होती है। जिसमें स्त्री या तो घर की चार दीवारी के बीच जिम्मेदारियाँ निभाती देखी जाती है या फिर खेतों खलिहानों में काम करती दिखायी पड़ जाती है। इन महिलाओं में श्रम के साथ लज्जा और कोमलता का भाव भी होता है। जो उनमें मिट्टी में गंध की तरह रचा बसा होता है। विपरीत स्थितियों में कई बार यही स्त्रियाँ साहस का पर्याय बनकर सामने आती हैं। ये स्त्रियाँ खेतों - खलिहानों में काम तक ही सीमित नहीं रहती बल्कि हथियारों के साथ एक योद्धा के रूप में शत्रु का सामना करती हुई भी दिख जाती हैं। सुकोमल स्वभाव की ये स्त्रियाँ आवश्यकता पड़ने पर विरोधी स्वर के रूप में सामने आती हैं। असहाय स्थितियों में भी वह मेहनत मजदूरी कर स्वाभिमान से जीने की क्षमता

(17) रखती हैं। हर प्रकार की भूमिका को कुशलतापूर्वक निभा ले जाने की अद्भुत शक्ति उनमें समाहित होती है। इन सब के बावजूद उनके जीवन का एक कटु सत्य यह भी है कि घर हो बाहर स्त्रियों के जीवन में शोषण से मुक्ति नहीं है।

अथवा

2) काल करै सो आज कर।

*****

FYBA - Semester - II
Hindi Paper - I
17/04/2018

Q. P. Code : 32819

(समय : ३ घंटे)

कुल अंक : 100

Please check whether you have got the right question paper.

प्र. 1 निम्नलिखित अवतरणों की संदर्भ सहित व्याख्या कीजिए—

(२४)

१) "वे बीजगुप्त की भाँति श्वेतांक को अपना स्वामी समझते थे। भोग विलास के समस्त साधन श्वेतांक के सामने उपस्थित थे। नगर के प्रभावशाली व्यक्तियों से उसका परिचय हो गया था।"

अथवा

"देव ! मैं इसका उत्तर देने में असमर्थ हूँ। मैं गुरुदेव से ज्ञान पाने को आई हूँ—मैं गुरुदेव से जीवन के लक्ष्य को देखने आई हूँ। ब्रह्म को जानने के लिए आई हूँ।"

२) "किसान खेत से चने के पौधे उखाड़ने लगा। छोटा अफसर उसके सिर पर तना खड़ा था। इधर मैं और वह बड़ा अफसर चहलकदमी करते रहे, वह बोला, 'मुझे खेतों में अच्छा लगता है। यहाँ सचमुच जीवन है, शान्ति है, सुख है।' वह जाने क्या-क्या बोलने लगा।"

अथवा

"पर अभी जीवन के दूसरे दशक में ही थी और हर नयी चीज के प्रति उत्साह था। इसी से बहुत सारे हादसों के बीच से गुजरते हुए भी उसका सुखद पक्ष कष्टों से बचाता रहा। देखा जाए तो बुसेल्स पहुँचने के पहले दिन ही अजीब सी घटना घटी। एक तो बिना मदद के बच्चों के देख-रेख की आदत नहीं थी। ऊपर से जैटलैग।"

प्र. 2 निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखिए—

(३०)

१) 'चित्रलेखा' की चारित्रिक विशेषताओं पर प्रकाश डालिए।

अथवा

बीजगुप्त सांसारिक वैभव का परित्याग क्यों करता है ? उपन्यास के आधार पर स्पष्ट कीजिए।

२) 'चीनी फेंसी वाला' के जीवन संघर्ष का विस्तार से वर्णन कीजिए।

अथवा

'आचरण की सभ्यता' निबंध का सारांश लिखिए।

प्र. 3 निम्नलिखित प्रश्नों में से किसी एक प्रश्न का उत्तर लिखिए—

(१५)

१) 'चित्रलेखा' उपन्यास की कथावस्तु लिखिए।

अथवा

२) 'अस्थियों के अक्षर' में लेखक ने अपने जीवन की घटनाओं का कारुणिक वर्णन किया है ? इस कथन पर प्रकाश डालिए।

प्र.४ टिप्पणियाँ लिखिए—

१) कुमारगिरि का चरित्र- चित्रण।

अथवा

श्वेतांक का जीवन परिचय।

२) भोर का तारा का 'शेखर'।

अथवा

'तूफान के विजेता' में बंगाल का करुण चित्रण।

प्र.५ निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक वाक्य में लिखिए—

१. श्वेतांक के गुरु का नाम बताइए।

२. विशालदेव कुमारगिरि के पास क्यों जाता है ?

३. चित्रलेखा कौन थी ?

४. बीजगुप्त कहाँ का सामंत था ?

५. श्वेतांक का विवाह किससे हुआ ?

६. चित्रलेखा दीक्षा लेने किसके पास गयी ?

७. बीजगुप्त ने अपनी संपत्ति किसे दान कर दी ?

८. चीनी का जन्म कहाँ हुआ था ?

९. छोटे अफसर ने किसान से जीप में क्या रखवाने को कहा ?

१०. भोर का तारा के एकांकीकार कौन हैं ?

११. तूफान के विजेता संस्मरण है या रिपोर्टाज ?

१२. आचरण की सभ्यतामय भाषा कैसी होती है ?

१३. भिखारीलाल किस सामाजिक दबाव से बचने के लिए स्कूल भेजते थे ?

१४. ब्रुसेल्स में लेखिका के परिवार में कौन-कौन था ?

१५. छाया किसकी बहन थी ?

*****

Please ensure that you have received the correct question paper.

- i. All questions are compulsory.
- ii. Numbers to the right indicate full marks.
- iii. Answers to the questions are to be written in full on the booklets provided.

Q.I Do as Directed:

A) Match the word in Column X with its antonym in Column Y: (2)

Column X

- i. rapid
- ii. serious

Column Y

- a)chaotic
- b)trivial
- c)leisurely
- d)uncompromising

B) Choose the odd words from the lists of synonyms given below: (2)

- i. mimic: a)copy b)parody c) control d)caricature
- ii.incomprehensible: a)baffling b)inscrutable c)enigmatic d)lucid

C) Add the appropriate prefix/suffix: (2)

- i. Pudge shows up each day precise__ at noon.
- ii. Why did the story seem more meaning__ to the tribe than to the visitors?
- iii. Be careful or you might __ interpret the translation.
- iv. Compression may be __ effective and potentially harmful.

D) Identify and underline the root word: (2)

Eg: untrustworthy- Ans: un-trust-worthy

- i. unparalleled
- ii. internationally
- iii. discoloured
- iv. immovable

E) Choose the correct homophone: (4)

- i. She arrived at the _____ (rite/write/right) answer every time.
- ii. The waiters are standing over _____ (they're/their/there).
- iii. Don't _____ (loose/lose) my favourite pen.
- iv. _____ (Sheer/shear) nonsense! I object to such atrocious lies.

F) Make two sentences with each homonym to bring out at least two meanings: (4)

Example: -Bark: a) Dogs bark at postmen.

b) The bark of the tree was peeling off.

- i. treat
- ii. spell

G) Choose the correct collocates: (2)

- i. It is possible that an _____ (inside/internal) injury has occurred.
- ii. There she stood, unfazed by the _____ (scorching/melting) heat.

H) Give the adjective form of the following words: (2)

- i. perceive
- ii. splendour

Q. II A) Edit the following passage for spelling, punctuation and grammatical errors: (10)
[Rewrite the passage with the corrections underlined]

AI essentially studies its environment to adapt to it at a rate faster than humans, this could be helpful in making it learning more individualised. Students in each class have different IQs but still have to learn with pace of the class. ai allows us to create tailor-made digital learning systems which will help students learn at their own pace. It will allow student's to explore, experience or become involved in a subject as if they are actually present in that environment or place, which is such remarkable learning experience.

B) Summarise the following passage in about 100 words and give it a suitable title: (10)

Animals have held an important place in written literature for thousands of years. And prior to written languages, ancient peoples told animal stories by drawing symbolic visual narratives on the walls of their cave homes. These early examples of animals in literary history generally were imbued with strong religious and allegorical significance. Composed around the sixth century B.C., Aesop's *Fables* continue to serve as standards of moral didacticism using animals as examples for humans to follow or avoid. For the ancient Egyptians and Greeks, animals such as bulls and lions, as well as hybrid creatures like the griffin and sphinx, played important roles in the development of complex mythological systems that influenced everything from the stories told to the study of the stars. The Judeo-Christian tradition introduced other symbolic animal figures into literature. Stories in both the Old and New Testaments of the Bible have provided vivid and lasting images of animals that represent various human and godly attributes, including the snake, the swine, and the lamb. Similarly, Native Indian cultures have used stories of animals to help explain the mysteries of life and the universe, as have people in Asia, India, South America, and Africa. In the European Middle Ages literary animals were placed into the formal structure of the bestiary, in which different animals were categorized according to the single trait unique to each of them that might teach a moral or religious lesson. In the late seventeenth and eighteenth centuries—the Age of Enlightenment—moral allegories gave way to satire, which served not so much to teach lessons as to ridicule human foibles and political corruption. Frequently angry and cynical about the state of the world, satirists such as Jonathan Swift used some of the less desirable traits of animals to skewer the less desirable traits of humans. The nineteenth century ushered in an era of Romanticism, where poets such as William Wordsworth, Percy Bysshe Shelley, Lord Byron, and John Keats wrote of the beauty and freedom of animals in their natural wild state and the potential for humans to unleash their creativity by emulating that wildness. In Victorian England and America animals in literature took on a more literal meaning, in part because of the publication of Charles Darwin's shocking and controversial *On the Origin of Species* (1859), which advanced the theory that human beings had not been created separately from animals in order to lead and dominate but had instead evolved from animals and were thus merely another link in a chain millions of years old. Over a century later, Darwin's theory continued to generate bitter debate between evolutionists and creationists. But in the years immediately

following its publication, the work threw much of Western society into turmoil as many began to question their own metaphysical and ontological beliefs. With science elevating animals to a new level in the human and natural worlds, and rapidly spreading industrialization exploiting both humans and animals, concern for animal welfare became a major social issue. Humane societies and antivivisection organizations sprang up around England and the United States, and writers began to include examples of noble and heroic companion animals in their works. Similarly, tales of animal abuse arose, in which animals were seen as the victims of human greed, ignorance, and brutal industrialization. In the twentieth century many writers turned to old animal stories and genres to produce revolutionary works dealing with the uniquely modern themes of paranoia, alienation and futility.

Q.III Draft emails for any two of the following: (20)

- a) Your college wishes to invite students from other cities for an intercollegiate competition. As the General Secretary, Students' Council, write an email to the local hostels, asking them to make arrangements for the accommodation of your guest participants.
- b) You are interested in pursuing a post-graduate degree in Modern English Literature. Write an email requesting a senior professor of the English Department to provide you a letter of recommendation.
- c) The building adjoining your own organizes events that disrupt the peace of the neighbourhood. As secretary of your building society, write an email to the secretary of the neighbouring society addressing your concerns for the neighbourhood.

Q.IV Attempt any one of the following reports (200-250 words): (20)

- a) Draft a newspaper report on the recent ban on plastic.
- b) Write a report on the activities of the Women's Development Cell for your college magazine.

Q.V Attempt any one of the following: (200 to 250 words) (20)

- a) Write a dialogue between two teens discussing the number of their classmates who smoke and drink alcohol.
- b) Write a story that includes the following elements:
a bleeding toe, a green vase, a flicker of light and a postcard.

FYBA - Semester - II
English - Paper I
17/04/2018

Q.P. Code :31654

Duration: 3 Hours

Marks: 100

NB: All questions carry equal marks

Figures to the right indicate full marks

Answers should be relevant to the questions asked

PRESCRIBED TEXT

1) Terms & Concepts

2) Poetry:-

Sonnet :	William Shakespeare	: Sonnet 1 "From fairest creature we desire increase"
Satire :	Oliver Goldsmith	: "Elegy on the Death of a mad Dog"
Ode :	Keats	: "Ode on a Grecian Urn"
Ballad :	Thomas Campbell	: "Lord Ullin's Daughter"
Dramatic Monologue:	Robert Browning	: "The Last Ride"
Lyric:	Robert Frost	: "Stopping by Woods on a Snowy Evening"

3) Drama:-

William Shakespeare: *Twelfth Night*

OR

Robert Bolt : *A Man for All Seasons*

- Q.1) Write short notes on any four- 20
- Sonnet
  - Ode
  - Ballad
  - Comedy
  - Melodrama
  - Angry Young Man Drama

- Q.2 a) Justify the title "The Last Ride Together" by Robert Browning. 20

OR

- b) How is the theme of immortality, time, procreation, and selfishness portrayed in Shakespeare's "From fairest creature we desire increase"?

- Q.3 A a) Examine the role of mistaken identities in *Twelfth Night* by William Shakespeare. 20

OR

- b) Analyse *Twelfth Night* as a Shakespearean comedy.

OR

Q.P. Code :31654

- B a) Rich, Cromwell, Wolsey and the Common Man are all victims in their own way. Discuss.

OR

- b) What is the significance of the title *A Man for All Seasons* by Robert Bolt?

Q.4) Write short notes on any two-

20

- a) Hidden motives and behavior in "Elegy on the Death of a Mad Dog"
b) "Lord Ullin's Daughter" as a ballad
c) Themes in "Ode on a Grecian Urn"
d) Philosophical ideas in "Stopping by Woods on a Snowy Evening"

Q.5 A Write short notes on any two-

20

- a) Olivia
b) Love and desire in *Twelfth Night*
c) Subplots in *Twelfth Night*
d) Dramatic significance of song in *Twelfth Night*

OR

B Write short notes on any two-

- a) Thomas More
b) Satire and wit in *A Man for All Seasons*
c) Ending of the play *A Man for All Seasons*
d) Theme of self and friendship in *A Man for All Seasons*

*****

FYBA - Semester - II
Sociology - Paper - I

19/04/2018

Q.P. Code : 32906

[Time: Three Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
  2. Figures to the right indicate full marks.

- Q. 1** Attempt any two sub questions.
- a) Explain the various agencies of socialization. (10)
  - b) Discuss in detail the Mead theory of stages of self. (10)
  - c) Examine the process of political socialization. (10)
- Q. 2** Attempt any two sub questions.
- a) Define crime and explain crime in the context of conflict theory. (10)
  - b) Discuss the causes and effects of child trafficking. (10)
  - c) Highlight the various types of crime emerging in urban society. (10)
- Q. 3** Attempt any two sub questions.
- a) Discuss adventure tourism and explain its various types. (10)
  - b) Analyse how sustainable development goals are realized through eco-tourism. (10)
  - c) Discuss urban tourism and examine its impact on society. (10)
- Q. 4** Attempt any two sub questions.
- a) Write a detailed note on the significance of eco-feminism. (10)
  - b) Explain the importance to ecological consciousness. (10)
  - c) Discuss urban tourism and examine its impact on society. (10)
- Q. 5** Write a short note on any two of the following.
- a) Re-socialization (10)
  - b) Women trafficking (10)
  - c) Rural tourism (10)
  - d) Urban ecology (10)

*****

FYBA - Semester II - Economics - Paper I
18/04/2018

Q.P. Code : 33948

[Time: 3 Hours]

[Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. All questions are compulsory.
  2. Each question carries 20 marks.
  3. Draw neat diagrams wherever necessary.
  4. Use of simple calculator is allowed.

1. Attempt any two of the following:

20

- a. Explain the concepts of GNP, GDP and NNP.
- b. Discuss the concept of Purchasing Power Parity with examples.
- c. The following table shows quantities produced and prices of two goods. Calculate

- i. Nominal GDP at current prices for 2016 and 2017
- ii. Real GDP (GDP of 2017 at 2016 prices).

Goods	2016		2017	
	Quantity (kgs.)	Price (Rs.)	Quantity (kgs.)	Price (Rs.)
Tur Dal	200	50	272	62
Wheat	350	25	395	32

2. Attempt any two of the following questions:

20

- a. Explain the Keynesian consumption function, also the concepts of APC and MPC.
- b. Explain the concept and limitations of Accelerator.
- c. Give the consumption function, $c = 300 + 0.8 Y$ and Investment $I = 100$, Calculate:-
  - (i) Equilibrium level of National Income (Y)
  - (ii) Consumption (C) at equilibrium level of National Income.

3. Attempt any two of the following:

20

- a. Examine the concepts of merit and public goods giving the examples of each.
- b. Discuss the merits of Direct Tax.
- c. From the following budget statement, Calculate Revenue Deficit, Fiscal Deficit and Primary Deficit.

Items	Amount (Rs cores)
1. Revenue receipts	253
2. Revenue expenditure (net of interest payment)	187
3. Interest payment	99
4. Capital expenditure	154
5. Capital receipts (net of borrowing)	128

Turn Over

4. Attempt any two of the following:

20

- a. Explain the structure of a country's Balance of Payments.
- b. How is the exchange rate determined in the market?
- c. Explain the types of disequilibrium in the Balance of Payments.

5. Attempt any two of the following:

20

- a. Discuss sectorwise contribution to Indian GDP.
  - b. Explain the concept of Multiplier and its working.
  - c. What are the causes of increase in public expenditure?
  - d. Discuss the types of foreign exchange reserves.
-

F.Y.B.A - Semester - II

Philosophy - Paper - I

19/04/2018

Q. P. Code: 31239

(3 Hours)

(Total Marks: 100)

- N.B. 1) All questions are compulsory.
2) All questions carry equal marks
3) Figures to the right indicate marks to each sub question.

1) Attempt any two of the following questions.

- a) Explain the feature hedonistic egoism of Epicurus. 10
b) Discuss Thomas Hobbes' psychological egoism 10
c) Discuss the Ethical Egoism of Ayn Rand 10

2) Attempt any two of the following questions.

- a) Explain David Hume's views on Morality. 10
b) Explain the features of Bentham Utilitarianism. 10
c) Critically evaluate Kant's categorical imperatives. 10

3) Attempt any two of the following questions.

- a) Discuss the ethics of St. Augustine's ethics. 10
b) Critically explain the Feminist Ethics of Carol Gilligan. 10
c) Explain the basic concepts of Sartre's existential ethics. 10

4) Attempt any two of the following questions.

- a) State and explain the basic principle of Retributive theory of punishment. 10
b) Explain the importance of Reformative theory of punishment. 10
c) Critically evaluate the theory of Capital punishment. 10

5) Write notes on any two of the following. 20

- a.) Hobbes state of nature
b) Kant's concept of goodwill
c) Problem of evil in Augustinian Ethics
d) Deterrent Punishment

*****

FYBA - Semester II

Philosophy - Paper I

18/04/2018

Q. P. Code: 31236

[Time:3 Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper

- N.B: 1.All questions are compulsory.
2.All questions carry equal marks.
3.Figures to the right indicate marks to each sub question.

Q.1 Attempt any two of the following questions.

- a) Explain the Epicurean idea of hedonistic egoism. 10
b) Discuss Hobbe's concept of the role of authority in his understanding of Psychological egoism. 10
c) Explain the Objectivist ethics of Ayn Rand 10

Q.2 Attempt any two of the following questions.

- a) Discuss the nature and origin of morality according to David Hume 10
b) Bring out the salient features of Mill's principle of Utility. 10
c) Explain the deontological ethics of Kant in Categorical Imperative 10

Q.3 Attempt any two of the following questions.

- a) How does Saint Augustine systematically explain the ethics of good and evil 10
b) Discuss Carol Gilligan's concept on the ethics of care in her view on feminism 10
c) Bring out the views of J.P. Sartre on ethics of existentialism 10

Q.4 Attempt any two of the following questions.

- a) Examine the retributive theory of punishment. 10
b) In educating the offender does reformatory Punishment truly justify the objective of punishment? 10
c) Bring out the debate between the retentionists and abolitionists with regard to capital punishment. 10

Q.5 Write notes on any two of the following. 20

- a) Hobbes state of nature.
b) Kant's duty for duty's sake.
c) Ethics of authenticity in Sartre's philosophy.
d) Deterrent Punishment.

*****

FYBA - FC

VT-Exam. April.-17-1

QP Code : 04018

(2 ½ Hours)

[Total Marks : 75

- N.B. :** (1) All questions are compulsory.
(2) Figures to the right indicate full marks.

1. (a) Choose the right alternative (any eight) : 8
- (i) Elimination of the government control over economic activities is known as -----.
(Liberalization, Privatization, Globalization)
  - (ii) The Ministry of environment and forest has created information system called -----.
(EIS, GIS, GPS)
  - (iii) The only important motive of all ----- companies is to maximise their profit.
(Private, Public, Co-operative)
  - (iv) Human Rights are derived from the principle of ----- Law.
(Government, Natural, Judicial)
  - (v) Indian constitution has incorporated ----- fundamental Rights.
(8, 7, 6).
  - (vi) ----- is recognised as the international document of Human Rights.
(UDHR, American Declaration, French Declaration)
  - (vii) Meat-eating animals are called as -----.
(Herbivorous, Carnivorous, Omnivorous)
  - (viii) ----- factor is related to Physical, Mental or emotional disturbance.
(Stress, aggression, conflict)
  - (ix) ----- is one of the causes of aggression.
(Migration, Communalism, Urbanisation)
  - (x) Maslow's theory is related to -----.
(Self Actualization, Stress, Agression)
- (b) State whether the following statements are true or false (any seven) : 7
- (i) Levitt introduced the concept of globalization.
  - (ii) IT has made communication simple and less expensive.
  - (iii) Freedom of speech and expression may also include defamation.
  - (iv) John Locke was recognized as the father of modern international Law.
  - (v) Natural environment provides renewable sources of energy.
  - (vi) Sustainable development has three components : environment, society and economy.
  - (vii) Basic human values help to improve standard of living in a society.
  - (viii) Regionalism is the only cause of aggression and violence.
  - (ix) Individual factors are the only causes of stress.
  - (x) Causes of stress are not the same for every individual.

[TURN OVER

FYBA - FC

2. What is meant by Globalization ? Explain the impact of Globalization on Indian economy. **15**
OR
Explain the impact of Globalization on Agriculture.
3. Explain the meaning and characteristics of Human Rights. **15**
OR
Examine the concept of civil rights. Describe any five civil rights.
4. Explain the concepts of environment and ecology and their interconnectedness. **15**
OR
Explain the causes of environmental degradation.
5. Explain the meaning and causes of stress. **15**
OR
Write short notes on (any three) :
(a) Concept of Liberalization (b) Problem of migration
(c) Food chain. (d) Coping with stress
(e) Types of conflicts